

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه				باسمه تعالی	
معاونت آموزش				امتحانات ارتقای - مرداد ۱۳۹۶	
امتحانات کتبی				پایه:	۴
نام کتاب: نهج البلاغه (نامه سی و یک)				موضوع:	نهج البلاغه ۱
لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)				تاریخ:	۹۶/۰۵/۲۵
				ساعت:	۱۸

تستی

۱. امام علی (ع) قلب نوجوان را به چه چیزی تشبیه کرده است؟
 ا. بذر مرغوب ☐ ب. زمین کاشته نشده ☒ ج. گل زیبا و خوشبو ☐ د. درخت تازه به بار نشسته ☐
۲. عبارت «الإعجاب ضدّ الصواب» چه معنایی دارد؟
 ا. غرور در نقطه مقابل درستی است ☒ ب. به تعجب در آوردن افراد بر خلاف راستی است ☐
 ج. تعجب در مورد خداوند حقیقت ندارد ☐ د. خود بزرگ بینی آفت ادراک صحیح است ☐
۳. عبارت «من أكثر أهجر» در مذمت کدام صفت است؟
 ا. همنشینی زیاد با اهل معصیت ☐ ب. خواب زیاد ☐ ج. پرحرفی ☒ د. عادت به تمسخر مردم ☐
۴. ترجمه صحیح فراز «ما خير خير لا ينال إلا بشر» چیست؟
 ا. چه خیری بهتر از آنکه با مرارت به آن برسی ☐ ب. هیچ خیری خیر نیست؛ مگر آنکه در کنار آن شر و زحمت وجود دارد ☐
 ج. آن خیری که جز با شر به آن نمی‌رسی خیر نیست ☒ د. بهترین خیر، خیری است که با تحمل شر و ریاضت به آن برسی ☐

تشریحی

۱. هر یک از واژه‌های زیر به چه معناست؟ ۳۷۰
 ا. غريم المنايا: **وام دار نابودی‌ها**
 ب. رمیة المصائب: **در تیررس مصائب**
 و. حلیف الهموم: **هم‌سوگند رنج‌ها**
 ج. جُمُوح الدهر: **چیرگی روزگار**
 د. نُصُب الآفات: **آماج بلاها**
- * بادرُتک بالأدب قبل أن یقسو قلبُک و یشتغل بُک لیستقبلَ بجدّ رأیک من الأمر ما قد کفاک أهل التجارب بغیته و تجربته. ۳۷۲
 ۲. عبارت را ترجمه کنید.
 در تربیت تو شتاب کردم پیش از آنکه دل تو سخت شود و عقل تو به چیز دیگری مشغول گردد تا به استقبال کارهایی بروی که صاحبان تجربه، زحمت آزمون آن را کشیده‌اند.
- * واعلم یا بنی أنّه لو کان لرَبک شریک ... ۳۴۷
 ۳. دلیل توحید خداوند در کلام امام (ع) چیست؟ توضیح دهید.
 این دلیل در واقع یک برهان انّی است. تقریر دلیل: اگر خداوند شریک داشت آن شریک بالطبع رسولانی می‌فرستاد و آثار ملک و سلطنت او را می‌دیدیم و افعال و صفات او را می‌شناختیم و لیس فلیس.
۴. امام (ع) در جمله «اغتنم من استقرضک فی حال غناک لیجعل قضاءه لک فی یوم عسرتک» چه مطلبی را عنوان کرده‌اند؟ توضیح دهید. ۳۷۶
 قرض دادن به کسی که در حال بی‌نیازیت از تو قرض می‌خواهد را مغتنم شمار تا در زمان سختی و نداری مجال استقراض برای تو وجود داشته باشد.

* رَبِّمَا سَأَلْتَ الشَّيْءَ فَلَا تُؤْتَاهُ وَ أَوْتَيْتَ خَيْرًا مِنْهُ عَاجِلًا أَوْ آجِلًا أَوْ صُرِفَ عَنْكَ لِمَا هُوَ خَيْرٌ لَكَ.

۵. با توجه به کلام امام علیه السلام دو فلسفه برای تأخیر در استجابت دعا بنویسید.

۱. گاهی اجابت دعا به این دلیل تأخیر می‌افتد که خداوند بهتر از آنچه داعی خواسته است را به زودی یا در وقت مشخص به او خواهد بخشید ۲. و گاهی نکته تأخیر، عطای حاجت بهتر است (زیرا چه بسا اجابت خواسته فعلی، مایه هلاکت دین داعی گردد).

* خَفِضَ فِي الطَّلَبِ وَ أَجْمَلَ فِي الْمَكْتَسَبِ فَإِنَّهُ رَبُّ طَلَبٍ قَدْ جَرَّ إِلَى حَرْبٍ فَلَيْسَ كُلُّ طَالِبٍ بِمَرْزُوقٍ وَ لَا كُلُّ مُجْمَلٍ بِمَحْرُومٍ.

۶. مقصود از «تخفیف» و «اجمال» در فراز فوق و عبارت «فإنه رب» را توضیح دهید.

۱. در به دست آوردن دنیا آرام باش؛ در مصرف آنچه به دست آوردی نیکو عمل کن.

۲. زیرا چه بسا تلاش بی اندازه برای دنیا که به تاراج رفتن اموال کشانده شد پس هر تلاش گری به روزی دلخواه نخواهد رسید و هر مدارا کننده‌ای محروم نخواهد شد.

۷. جای خالی هر عبارت با کدام واژه تکمیل می‌شود؟ ۳۸۰

أ. أفحش الظلم.	(ظلم الضعیف / ظلم النفس)	ظلم الضعیف
ب. لیس کل طالب	(یصیب / یؤوب)	یصیب
ج. إیّاک أن تجمع بک	(بضائع النواکی / مطیة اللجاج)	مطیة اللجاج
د. احمل نفسک من أخیک عند صرّمه	(علی الصلة / علی البذل)	علی الصلة
و. الدهر ما ذلّ لک قعوده.	(غالظ / ساهل)	ساهل

۸. حضرت علی علیه السلام برای هر یک از دو توصیه زیر چه دلیلی اقامه فرموده‌اند؟

أ. لَا یَکْبُرَنَّ عَلَیْکَ ظَلَمٌ مِنْ ظَلَمَکَ:

چون او به زبان خود و سود تو کوشش دارد و سزای آن کس که تو را شاد می‌کند بدی کردن نیست.

ب. اسْتَدِلَّ عَلٰی مَا لَمْ یَکُنْ بِمَا قَدْ کَانَ:

زیرا؛ تحولات و امور زندگی همه مثل یکدیگرند.

۹. واژه‌های زیر را معنا کنید.

أَفْنٌ: سستی تَصَوُّلٌ: حمله می‌کنی تَغَايِرٌ: غیرت نشان دادن تَقَلَّتْ: از بین رفت مَعَبَةٌ: عاقبت و پایان